

**BRACTWO GWARKÓW
ZWIĄZKU GÓRNOŚLĄSKIEGO**

ul. Kilińskiego 15, 40-061 Katowice

Tel. 519 318 856

e-mail gwarek@gwarkowie.pl www.gwarkowie.pl

NIP 6342792970 KRS 0000394052 REGON 242636992

Konto bankowe 88 8437 0002 0010 0156 1759 0001

SPRAWOZDANIE

z działalności Zarządu Bractwa Gwarków

Związku Górnośląskiego

za okres od 01.01 – 31.12.2014 r.

Katowice luty 2015

I. WŁADZE BRACTWA

1. Skład Zarządu Bractwa
2. Skład komisji Rewizyjnej

II. DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA BRACTWA

Kierunki działania Bractwa

III. DZIAŁALNOŚĆ BRACTWA W 2014 ROKU

I. WŁADZE BRACTWA

1. Zarząd Bractwa

W 2014 roku Zarząd Bractwa Gwarków pracował w składzie:

Zygmunt Pawłowski - Prezesa Zarządu
Jerzy Mańka - Wiceprezes Zarządu
Zygfryd Skrzypek - skarbnik
Włodzimierz Regulski - członek Zarządu

2. Komisja Rewizyjna

Skład Komisji Rewizyjnej w 2014 roku nie uległ zmianie.

W 2014 roku Komisja Rewizyjna działała w następującym składzie:

Bronisław Barchański - Przewodniczący komisji
Henryk Brol - Członek komisji
Piotr Caputa - Członek komisji

II. DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA BRACTWA

1. Kierunki działania Bractwa

Zarząd Bractwa Gwarków określił kierunki działania, które Bractwo Gwarków będzie realizowało w kolejnych latach swojej działalności.

Zarząd Bractwa uważa, że przedstawiony program jest programem otwartym i zaprasza członków Bractwa do składania własnych propozycji.

Za najważniejsze Zarząd uznał następujące kierunki działania:

- dążenie do wypracowania przez Bractwa Gwarków pozycji niezależnej i silnej organizacji doradczej i opiniotwórczej zajmującej się tematyką górnictwa i energetyki,
- doradztwo w zakresie aktywizacji terenów przemysłowych (głównie po przemyśle wydobywczym),
- aktywny udział w ochronie dziedzictwa przemysłowego Górnego Śląska (w tym szczególnie obiektów będących pozostałością zlikwidowanych zakładów górniczych),
- współpraca z władzami samorządowymi,
- organizacja konferencji naukowych,
- wydawanie tomików Poczty Gwarków Śląskich,
- współpraca z mediami,
- poszerzanie kręgu członków Bractwa,
- bieżąca aktualizacja strony internetowej,

- pozyskiwanie sponsorów dla działalności Bractwa,
- poprawa ściągalności składek,
- organizacja spotkań członkowskich.

DZIAŁALNOŚĆ BRACTWA GWARKÓW W 2014 ROKU

Spotkania członkowskie Bractwa Gwarków

1. W dniu 14 lutego 2014 roku w siedzibie Bractwa Gwarków odbyło się spotkanie członków Bractwa Gwarków na którym pan J. Białek przypomniał i omówił katastrofę górniczą w kopalni Barbara Wyzwolenie w 1954 roku. Na spotkaniu omówiono również bieżące problemy Bractwa Gwarków.
2. W dniu 5 czerwca w siedzibie Bractwa Gwarków odbyło się posiedzenie Komitetu Ochrony Zabytków na którym omówiono między innymi udział Bractwa gwarków w ochronie dziedzictwa przemysłowego Górnego Śląska.
3. W dniu 6 czerwca 2014 roku odbyło się doroczne integracyjne spotkanie członków Bractwa Gwarków w lesie murckowskim. Główną atrakcją spotkania był upieczony dzik, którego degustacją zachwyceni byli członkowie Bractwa Gwarków.
4. W dniu 7 października 2014 roku odbyło się spotkanie w siedzibie Bractwa Gwarków dotyczące aktualnego stanu i kierunków rozwoju technologii podziemnego zgazowania węgla". Referat na ten temat wygłosił prof. Józef Dubiński Dyrektor Głównego Instytutu Górniczego.
5. W dniu 21.10.2014 roku odbyła się konferencja SITG w Rybniku na temat Ochrony środowiska na terenach górniczych i pogórnicznych kopalń w subregionie zachodnim województwa śląskiego. Bractwo Gwarków zostało zaproszone do udziału i wzięło udział tej konferencji.
6. W dniu 02.10.2014 roku Bractwo Gwarków wzięło udział w Spotkaniu Komisji Muzealnictwa SITG. Konferencja odbyła się w pomieszczeniach szybu „Maciej” byłej kopalni CONCORDIA.

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej KWK Katowice

13.02.2013 roku został powołany z inicjatywy Bractwa Gwarków Społeczny Komitet umieszczenia pamiątkowej tablicy na terenie Muzeum Śląskiego. Tablica miała by informować zwiedzających Muzeum o historii terenu na którym znajduje się dzisiaj Muzeum Śląskie. Po długich staraniach Bractwa Gwarków udało się wykonać tablicę, którą zaakceptowały władze Miasta i Dyrekcja Muzeum Śląskiego.

Dnia 30.10.2014 roku została na terenie Muzeum Śląskiego uroczystie odsłonięta tablica upamiętniająca funkcjonującą wcześniej w tym miejscu przez ponad 190 lat kopalnię Katowice i jej pracowników. W uroczystości udział wzięli przedstawiciele władz miasta, duchowieństwa, Muzeum Śląskiego a także przedstawiciele Katowickiego Holdingu Węglowego i Kompani Węglowej i Bractwa Gwarków.

Poczet Gwarków Śląskich

Kanonizacja Jana Pawła II, stała się okazją do wydania w ramach Pocztu Gwarków Śląskich książki pod tytułem „Polski górnik został świętym”. Pozycja zawiera opis drogi Karola Wojtyły do świętości poczynszy od pracy jako górnik w kamieniołomie w Zakrzówku koło Krakowa. Ukazuje wpływ osobowości Papieża na kształtowanie się tożsamości ludzi pracy. Gromadząc obszerny materiał faktograficzny podjęto próbę ukazania w nowym świetle związków łączących śp. Ojca Świętego z górnikami (węgla i soli) południa Polski. Zamieszczone zostały m.in.

zdjęcia ze wspólnych spotkań Papieża z górnikiem. Pozycję opracował Zespół Redakcyjny pod przewodnictwem prof. dr. hab. inż. Bronisława Barchańskiego z Akademii Górniczo – Hutniczej w Krakowie, a wstępem opatrzył Jego Ekscelencja ks. Abp dr Wiktor Skworc.

Członkowie Zespołu Redakcyjnego książki "Polski górnik został świętym" wydanej w ramach serii Poczta Gwarków odbyli szereg spotkań promocyjnych tej książki:

- 03.04.2014 r Zespół Redakcyjny gościł u ks. Abp Wiktora Skworca
- 07.04.2014 r Zespół Redakcyjny gościł u ks. Kardynała Stanisława Dziwisza w Krakowie a następnie promowano książkę na spotkaniu w Kopalni Soli w Wieliczce.
- 08.04.2014 r. odbyło się spotkanie Komitetu Redakcyjnego z ks. Biskupem Marianem Buczkiem w Knurowie.
- W kwietniu 2014 r. Członkowie Zespołu Redakcyjnego książki , odbyli we Wrocławiu spotkania z Abp. ks. dr. hab. Józefem Kupnym oraz ks. Mitratem Prot. Eugeniuszem Cebulskim
- W kwietniu 2014 r. Członkowie Zespołu Redakcyjnego spotkali się też z biskupem Opolskim Andrzejem Czają w Kurii Diecezji Opolskiej w Opolu.
- W kwietniu 2014 r. odbyło się spotkanie Członków Zespołu z Abp. ks. prof. dr hab. Alfonsem Nossolem.

Na wszystkich spotkaniach promowano wydaną przez Bractwo Gwarków książkę w ramach serii Poczta Gwarków pt. "Polski górnik został świętym" a także wręczano statuetki Bractwa Gwarków.

Digitalizacja zasobów kultury

Bractwo Gwarków aktywnie uczestniczy w digitalizacji zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym zbiorów i dokumentów górniczych.

Przygodę z digitalizacją rozpoczęliśmy w 2007 roku. Współpracujemy w tym zakresie ze Śląską Biblioteką Cyfrową (ŚBC). Początkowo pierwsze nasze skany publikowała ŚBC. Z czasem w ramach Związku Górnośląskiego zrealizowany został projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej „Digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego - kronik szkolnych”, który wykonali nasi aktualni wolontariusze.

Rozwijająca się działalność doprowadziła w konsekwencji do podpisania specjalnej umowy z ŚBC - z dniem 5 grudnia 2011 r. zostaliśmy jej uczestnikiem. Wówczas w trakcie V Zebranie Uczestników Śląskiej Biblioteki Cyfrowej dyrektor Biblioteki Śląskiej prof. Jan Malicki wręczył nam dyplom i szklaną statuetkę z emblematem ŚBC.

Posiadamy własną pracownię digitalizacji wyposażoną w skaner fotograficzny (pozwalający na skanowanie ze szczególną ostrożnością pozycji bardzo starych, trudno otwierających się czy bardzo zwartych) oraz szybki skaner płaski. Obie maszyny mogą obsłużyć formaty A3+. Oczywiście digitalizacja tylko zaczyna się od pozyskania materiałów (wraz ze stosowną umową z właścicielem praw do pozycji) i ich zeskanowaniu. Później następuje proces obróbki wstępnej skanów (układanie, czyszczenie, przycinanie, prostowanie itd.), przygotowanie pliku w formacie PDF z

warstwą OCR, opracowanie opisu pozycji, no i właściwa publikacja na serwerach ŚBC. Dodatkowo w celach bezpieczeństwa pliki są archiwizowane na dwu niezależnych dyskach zewnętrznych.

Projekt digitalizacji kronik szkolnych miasta Katowice to 29 publikacji oraz kolejne będące ich tłumaczeniem z języka niemieckiego. W grudniu 2013 roku zaangażowaliśmy się również w odrębny obszar naszego regionalnego dziedzictwa kulturowego: czasopisma regionalne. Podpisujemy umowy z Wydawcami (aktualnie 97 umów), pozyskujemy od nich pliki PDF kompletując roczniki: tygodników, miesięczników czy kwartalników, brakujące skanujemy i później publikujemy w ŚBC. Do dzisiaj opublikowaliśmy w ŚBC:

- 1) 82 książki - na które złożyło się ponad 8440 skanów,
- 2) 97 czasopism regionalnych - to ponad 9 tys. pojedynczych egzemplarzy,
- 3) utwory jednej orkiestry dętej w formacie mp3.

Na 61 instytucji tworzących zasoby ŚBC, poza samą Biblioteką Śląską - Bractwo Gwarków opublikowało najwięcej pozycji.

Poważnym problemem jest znaczna ilość numerów czasopism, które posiadają jedynie formę papierową z okresu kilkudziesięciu lat swojej historii.

Krąg Barbar Śląskich

W dniu 1 marca 2013 roku z inicjatywy pani Dyrektor Teatru Śląskiego Krystyny Szaraniec i pani Barbary Surmanowej zebranie założycielskie Kręgu Barbar Śląskich. W spotkaniu założycielskim wzięło udział 10 Pań Barbar. Wzorcem Kręgu Barbar Śląskich jest Stowarzyszenie Krystyn, które działa w Polsce od kilkunastu lat. Krąg Barbar Śląskich korzysta z pomieszczeń Bractwa Gwarków organizując swoje spotkania jak również korzysta ze strony internetowej Bractwa Gwarków. Krąg Barbar Śląskich organizuje wiele imprez i spotkań swoich oraz wspólnie z Bractwem Gwarków.

Spotkania Barbórkowe

Członkowie Bractwa Gwarków brali udział w wielu spotkaniach Barbórkowych organizowanych przez firmy górnicze i okołogórnicze.

- Najważniejszą imprezą Barbórkową była uroczystość z okazji Święta Górnika w Pałacu Prezydenckim w Warszawie w którym uczestniczyli pracownicy kopalń, spółek górniczych, przedstawiciele nauki, firm współpracujących z górnictwem a także przedstawiciele Bractwa Gwarków.
- 24.11.2014 r. odbyły się uroczystości Barbórkowe w Głównym Instytucie Górnictwa w których udział wzięli przedstawiciele władz miejskich i wojewódzkich a także przedstawiciele nauki jak również przedstawiciele Bractwa Gwarków.
- 06.12.2014 r. uroczystości Barbórkowe odbyły się w KWK „Wujek” połączone z tradycyjną Karczmą Piwną w której uczestniczyli przedstawiciele KHW S.A., władz samorządowych i miejskich a także przedstawiciele nauki, wojska i firm współpracujących z górnictwem oraz Przedstawiciele Bractwa Gwarków.
- 13.grudnia.2014 r. odbyło się barbórkowo-święteczne spotkanie, zorganizowane przez Fundację Rodzin Górniczych, które odbyło się w Centrum Kultury Katowice im. Krystyny Bochenek. Przybyło na nie około 300 osób. Najważniejszymi gośćmi byli oczywiście podopieczni FRG. Nie zabrakło także przedstawicieli spółek węglowych i kopalń, władz samorządowych, reprezentantów świata nauki i instytucji związanych z górnictwem. Bractwo Gwarków od kilku lat ściśle

współpracuje z Fundacją Rodzin Górniczych.

Spotkanie rozpoczęło się od odegrania Mazurka Dąbrowskiego i minuty ciszy dla uczczenia pamięci górników, którzy w tym roku stracili życie w kopalniach. Dla większości podopiecznych był to moment szczególny, bo FRG pomaga m.in. wdowom i sierotom po pracownikach zakładów górniczych.

- Z okazji Święta Górnika członkowie Bractwa Gwarków brali udział w wielu spotkaniach w przedszkolach śląskich a także w szkołach w tym również w szkole specjalnej.

Strona internetowa Bractwa Gwarków

Od 2010 roku Bractwo Gwarków posiada własną stronę internetową ww.gwarkowie.pl. Na stronie tej zamieszczane wszystkie informacje dotyczące działalności Bractwa Gwarków a także wybrane artykuły oraz informacje dotyczące branży górniczej. Ponadto na naszej stronie, w zakładce „galeria zdjęć”, zamieszczone są zdjęcia ze wszystkich imprez w których brali udział członkowie Bractwa Gwarków. Zachęcamy wszystkich do odwiedzania naszej strony internetowej. Od października 2011 roku do końca 2014 roku naszą stroną internetową odwiedziło ponad 840 000 internautów.

Bractwo Gwarków, tak jak dotychczas wspierać będzie inicjatywy mające na celu:

- promocję tradycji i zwyczajów górniczych poprzez inicjowanie i wspieranie wszelkich inicjatyw, których celem jest ocalenie od zapomnienia tradycji rodzinnych, zawodowych i kulturowych Górnego Śląska.
- obronę interesów polskiego górnictwa, w tym przeciwstawianie się opiniom krzywdzącym polskie górnictwo i szkalujących ludzi z nim związanych
- troskę o zabytki techniki górniczej
- reprezentowanie braci górniczej i interesów branży we władzach samorządowych wszelkich szczebli.

A ponadto:

- aktywny udział w ochronie dziedzictwa przemysłowego Górnego Śląska (w tym szczególnie obiektów będących pozostałością zlikwidowanych zakładów górniczych),
- nawiązanie współpracy z władzami samorządowymi,
- organizacja konferencji naukowych,
- wydawanie kolejnych tomików Poczty Gwarków Śląskich,
- współpraca z mediami,

Bardzo niepokojącym zjawiskiem i to już od kilku lat w Bractwie jest sprawa opłacania składek członkowskich.

Zarząd Bractwa Gwarków apeluje do wszystkich członków regularne płacenie składek członkowskich.

Brakujące należności z tytułu niezapłaconych składek to prócz znacznego uszczuplenia wpływów, prowadzi z konieczności do istotnego ograniczenia planowanych przez Bractwo przedsięwzięć.